Parašė Paulius Banys
Ketvirtadienis, 31 Gegužė 2012 19:33

Žvejų tarpe yra nusistovėję tam tikri kanonai ir taisykles, kurie visuomet pasiteisina, yra neginčijami ir taip toliau. Žinoma, dažnai juose būna daug tiesos, bet ar visuomet ta tiesa priveda prie mus tenkinančio rezultato? Juk kelių taisyklėmis nei vienas aklai nesivadovaujame, nes kitaip būtume supylę jau ne vieną automobilį. Tas pats ir žūklėje. Todėl apžvelgsiu tam tikrus mitus, faktus apie lydekų žūklę, ir juos pakomentuosiu, pritarsiu jiems arba paneigsiu.

Lydekos skiria tik vieną spalvą – mėlyną. Kažkada rusų literatūroje teko skaityti, jog lydekos skiria tik vieną spalvą – mėlyną, o visa kita joms padeda suprasti šoninė linija. Perskaičiau ir nepatikėjau. Netikiu ir iki pat dabar. Nors sutikau ne vieną žvejį, kurie yra tą patį girdėję ir šventai tuo tiki. Čia natūraliai gali kilti tokias mintis: kam tada reikalinga tokia gausa masalų spalvinimų? Turėtų būti tik du, mėlyni arba bespalviai. Juk lydeka temato tik mėlyną spalvą. Tačiau iškart nujaučiu jūsų reakciją, kad čia kažkokia nesąmonė. Pritarčiau jums. Kiekviename vandens telkinyje lydekų mėgstami masalai būna vis kitokie, ir spalvos jų kitokios. Dar ir vandens šviesumas tam turi įtakos. Taigi šis mitas sugriautas, ir ne tik teoriškai, bet ir praktiškai.

Universaliausias ir kibiausias masalas – baltas su juoda nugarėle guminukas. Šitam teiginiui galėčiau išskirti dvi nuomones, kurių viena būtų už, o kita prieš. Ir nieko kategoriško pasakyti negali. Tačiau daugelis žvejų iš praktikos tai pripažįsta. Bet man asmeniškai šis masalas nėra nieko įspūdingo padovanojęs. Man kibiausi guminukai yra fosforiniai. Ir ne konkrečiame vandens telkinyje, bet daugelyje, kur teko spiningauti. Vienoje žūklės parduotuvėje pamenu pokalbį tarp pardavėjo ir kliento:
-Koks masalas būtų geriausias spiningavimui, kokia spalva?- klausia klientas

-Tiktai baltas su juoda nugara guminukas- atsako pardavėjas.
-Nieko gero tas baltas su juoda, niekas nekimba ant jo.
-Nemoki tampyt,-sako pardavėjas. Ir tada įsikišu aš:
-O kaip fosforinis?
-Nieko vertas, niekas nekimba ant tų fosforinių guminukų- atrėžia pardavėjas, o aš atsakau:
-Nemoki tampyt.
Taigi geriausių masalų, kurie būtų visur geri, nėra, tačiau kiekvienas turbūt turime masalus, kuriais tikime, ir esame geriausiai įvaldę. Tokie masalai ir bus kibiausi. Ir universaliausi.

Žvejas žvejui nelygu. Va čia tai gryna tiesa. Žinoma, kalbu ne apie tai, kai skiriasi žvejų pažangumo lygis, ar žūklės stilius bei technika. Kalbu apie patį žvejį. Kad būtų aiškiau, pateiksiu konkretų pavyzdį. Žvejojome su draugu viename ežere. Kartu su juo man buvo jau nebe pirmoji žūklė. Kiek tik teko su juo žvejoti, jis nuolat pagaudavo po solidžią lydeką, o neretai ir dar priedo po keletą mažesnių, kol tuo laiku aš nesugaudavau visiškai nieko. Naudodavome identiškus masalus, tačiau kaip nieko nepagaudavau, taip nieko. Kolega jokių įmantrybių nenaudodavo, tiesiog paprastai užmesdavo masalą ir vyniodavo, be jokių pauzių, timptelėjimų ir pan. Ir kodėl jam kimba o man ne, vis klausdavau savęs. Visai mane sužlugdė tai, kad jis paėmęs iš manęs spiningą ir iš pirmo metimo pakabinęs 4 kilogramų lydeką, tesugebėjo pasijuokti: nemoki žvejot. Tada priėjau išvadą, kad galbūt daug įtakos turi net pats mažiausias masalo vedimo greičio skirtumas, rankų skleidžiama vibracija ir begalė kitų smulkmenų, kurių neina net pastebėt. Logiškai mąstant, tai atrodytų juokinga. Tačiau jei nebūtų tokie dalykai tikri, ir galėtume pasijuokti, bet tik ne dabar. Ir tokių atvejų yra ne vienas. Ne vienas žvejys sutiks su manimi.

Žuvys nejaučia skausmo. Bet patiria stresą. Nors traukiama žuvis ir nejaučia skausmo, kad ir

kaip besiblaškytų ir susižalotų, tačiau jos patirtas stresas dažnai ją pražudo. Teisybė ta, kad kuo mažesnė žuvis, tuo jai patirtas šokas turi mažiau įtakos. Dabar visur propaguojama žūklė ,,pagavai – paleisk“. Aš nesu prieš tokį dalyką, bet prieš paleidžiant žuvį reikia gerai įvertinti, ar ji beatsigaus. Vieną kartą žvejys, gyvenantis šalia ežero, kuriame vyksta karpių gaudymo varžybos, pasakojo, kad po varžybų daug atgal paleistų didžiųjų karpių plaukiojo pakrantėmis pilvais į viršų, rankomis juos gaudyt buvo galima. Tačiau apie tai visur buvo nutylima. Jei traukiama žuvis išeikvoja labai daug energijos, daug šansų, kad paleista atgal ji nebeatsigaus, o tiesiog nusės ant dugno ir nudvės. Mes to nematysime, o tik galvosime, kaip gerai pasielgėme. Kaip to išvengti? Tiesiog stengtis žuvį kuo greičiau ištraukti ir kuo greičiau paleisti atgal. Bet prieš tai įvertinti situaciją, ar žuvis begalės atsigauti.

Didelėms žuvims – didelis masalas. Su šiuo teiginiu dažniausiai sutinka spiningautojai, gaudantys lydekas rudenį, ypač velkiaudami. Taip, tas tiesa. Atvėsus vandeniui, lydekų medžiagų apykaita sulėtėja, todėl jos verčiau renkasi vieną didesnį kąsnį nei kelis mažesnius. Tačiau pavasarį, vasarą toks teiginys visiškai netinka. Visas didesnes lydekas tokiu laikotarpiu esu sugavęs būtent vidutiniais arba mažais masalais. Ir tikiu, kad taip nutiko ne tik man vienam. Svarbiausia būna tinkamai pateikti masalą, o ne kuo didesnį. Nepriklausomai nuo to, ar lydekos aktyvios, ar pasyvios, jas suvilioti galima masalo darbu, tinkamu pravedimu. Ir tuomet masalo dydis nebeturi reikšmės. Kaip dažniausiai nutinka, žvejojant mažais masalais, užkimba trofėjinė lydeka, kuriai nebūna pasiruošta, ir ji pabėga. Ne kartą taip nutiko man, kolegom. Tad teiginys, kad kuo didesnis masalas, tuo didesnis laimikis, tinka labiau tik rudenį, atvėsus vandeniui.

Geriausias oras plėšrūnam – apsiniaukęs ir vėjuotas. Dar daugelis žvejų šiuo teiginiu vadovaujasi. Vadovavausi ir aš. Bet... Per paskutinius metus pastebėjau, kad lydekos į oro sąlygas kreipia mažiausiai dėmesio. Galbūt atrodys, kad per drąsiai pasakiau, tačiau tuo įsitikinau jau ne kartą. Saulėta, ramu, vanduo stiklo lygumo, o lydekos kimba. Kimba ir kai apsiniaukę, ir kai vėjuota. Viename tvenkinyje, kuriame paskutiniu laiku nemažai praleidžiu laiko su spiningu, pastebėjau, kad lydekos ryte geriausiai kimba kaip apsiniaukę, pučia vidutinis vėjas. Tačiau jei nori dantytąją suvilioti vakare, reikia ramaus ir saulėto oro. Net tame pačiame telkinyje skirtingu paros metu plėšrūnes skirtingai reaguoja į esamas oro sąlygas. Vienoje upėje aktyviausias lydekų kibimas pastebimas tik esant saulėtam orui ir lengvam vėjeliui. Vienas kitas debesėlis nepamaišo, bet jie neturi užtemdyti visiškai saulės. Kitame ežere plėšrūnės aktyviausios pučiant rytų vėjui, kuris jau nuo senų laikų yra laikomas pačiu prasčiausiu žūklei. Ir tai nėra vienetiniai pastebėjimai. Viskas užfiksuota žūklės dienoraštyje, kurį pavarčius ir galiu daryti tokias prielaidas. Taigi lydekų, ir kitų plėšrūnų aktyvumas vandens telkiniuose yra skirtingas, ir pritaikyti kažkokį orų modelį yra tiesiog neįmanoma.

Tai šiam kartui tiek pastebėjimų ir mitų griovimų. Ateityje jų bus ir daugiau.

Paulius Banys